

prima mea carte de șah

35 de activități ușoare și amuzante
pentru copiii de 7 ani +

Jessica E Prescott

Traducere: Ioana Iordache

Introducere 6

Să începem! 7

Termeni utilizați în jocul de șah 13

CAPITOLUL 1

DEPLASAREA PIESELOR 14

Jocul pionului 16

Confruntarea 19

Tura-prăjitura 22

Cursele cailor 24

Jocul de-a prinselea 27

Opt dame 30

Piese, nu pioni 32

Regii inamici 35

CAPITOLUL 2

TRUCURI ȘI TERMENI DE JOC 38

Șah din trei mutări 40

Dă mat 44

Jocul lui Loyd 47

Rocada 50

Călătoriile regelui 54

En passant 56

Notății în șah 60

Turneul de șah 62

CAPITOLUL 3

TACTICI ȘI STRATEGII 64

Capturează-mă! 66

Șahul-fantomă 68

Triunghiul furoulitei 70

Scapă de gardian 74

Pioni versus damă 76

Prinde dama în capcană 80

Expunere și capturare 83

Matul școlarului 86

Atacul prin descoperire 90

Câmpuri centrale 93

CAPITOLUL 4

PLANIFICĂ ȘI ÎNVINGE 96

Dansul damei 98

Cizme și gândac 102

Evadează! 106

Nebun la dublu 110

Șah orb 114

Șah progresiv 116

Respinge! 120

Șah muzical 122

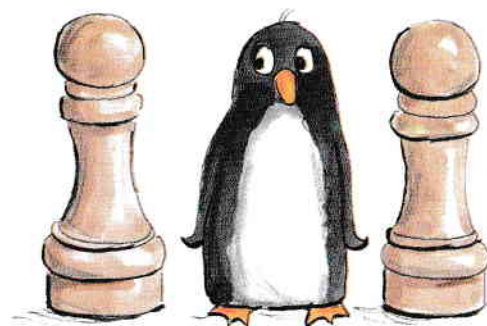
Casa de nebuni 124

Soluții 126

Bibliografie 127

Index 127

Mulțumiri 128

Șahul este un joc distractiv și foarte cunoscut pe toate meridianele! Poți juca împreună cu prietenii și familia sau cu oricine de vârstă ta din întreaga lume! Este mult mai ușor decât îți poți imagina: trebuie doar să înveți să muți șase piese diferite. Odată ce ai înțeles cum se face, există o mulțime de activități distractive care te vor ajuta să devii un jucător mai bun!

Fiecare activitate din această carte este ordonată, în funcție de abilități, pe nivelurile unu, doi sau trei (vezi mai jos), astfel încât, atunci când

te simți pregătit, să le încerci. În plus, la pagina 13 vei putea cerceta un glosar care explică termenii specifici jocului de șah. Pagină după pagină, vei învăța o mulțime de lucruri interesante, iar la final vei reuși să-i învingi foarte repede pe tatăl sau pe mama ta, pe bunicul sau un prieten! Uneori vei câștiga, alteori vei pierde... Însă, nu uita să fii mereu un bun adversar și să bați palma sau să strângi mâna partenerului la finalul fiecărui joc.

Nivelul 1

Aici găsești activități simple și rapide pentru începători.

Nivelul 2

După ce ai încheiat activitățile de la nivelul 1, le poți încerca pe acestea, care sunt puțin mai complicate.

Nivelul 3

Nivelul trofeu! Aici vei găsi activități mult mai dificile. Poate că va fi nevoie să ceri ajutorul unui adult pentru a le rezolva.

**Niveluri
în funcție
de abilități**

We know
books

Să începem!

Materiale

De ce ai nevoie pentru a juca șah?

De foarte puțin: un set de șah care include o tablă de joc și piese. Trebuie să știi însă că, deși poți juca singur, este mult mai distractiv să joci cu un partener!

Vei găsi, poate, o tablă de joc inscripționată cu numere și litere (vezi pagina 8) sau una fără nicio notație pe margine. Poate fi din lemn, marmură sau sticlă. Însă cea mai

ușoară (și mai sigură!) tablă este aceea din vinil sau din material textil. De asemenea, și piesele pot fi fabricate din orice fel de material. Dacă vrei, îți poți crea propriul set din lut sau din pastă de hârtie. Nu contează ce culoare au piesele atâ timp cât cele două tabere sunt diferite. Am văzut piese roșii și albastre, roz și negre... Așadar, poți alege ce culori vrei!

We know
books

Capitolul 1

Deplasarea pieselor

Jocul pionului 16

Confruntarea 19

Tura-prăjitura 22

Cursele calului 24

Jocul de-a prinselea 27

Opt dame 30

Piese, nu pioni 32

Regii inamici 35

Jocul pionului

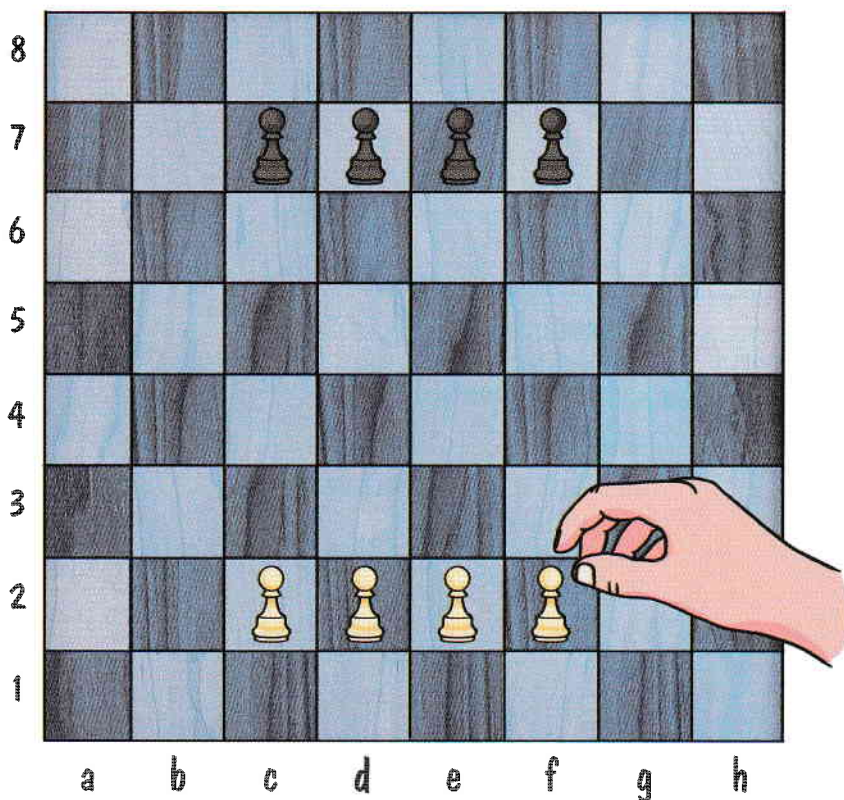

Pionii sunt niște indivizi miciuți, dar cu puteri speciale: cel care ajunge pe jumătatea cealaltă a tablei de șah se poate transforma într-o altă piesă. O numim **promovarea pionului** (vezi mai jos). Scopul acestui joc este ca tu să exersezi pentru a duce pionii pe cealaltă jumătate a tablei de joc. Cine își mută primul pionii pe partea cealaltă câștigă! De asemenea, poți câștiga dacă vei captura toți pionii adversarului.

Despre activitate

Atunci când pionul tău este promovat (după cum ți-am spus, asta se întâmplă când ajunge pe ultima linie din cealaltă jumătate a tablei de joc), îl poți transforma în damă, tură, nebun sau cal. Nu poate rămâne pion, dar nici nu poate deveni rege. Cei mai mulți aleg să-și transforme pionul în damă deoarece aceasta este cea mai puternică piesă!

Joc pentru doi jucători.

Informație amuzantă

Teoretic, într-un joc de șah poți avea nouă regine! Dacă toți cei opt pionii ar ajunge în cealaltă jumătate, ar deveni dame. În cazul în care dama ta principală nu este capturată, vei avea nouă în total.

În acest joc, vei începe cu patru pionii albi împotriva a patru pionii negri. Așază-i pe cei albi la c2, d2, e2 și f2, iar pe cei negri la c7, d7, e7 și f7. Albul începe mereu primul. Joacă pe rând cu partenerul tău.

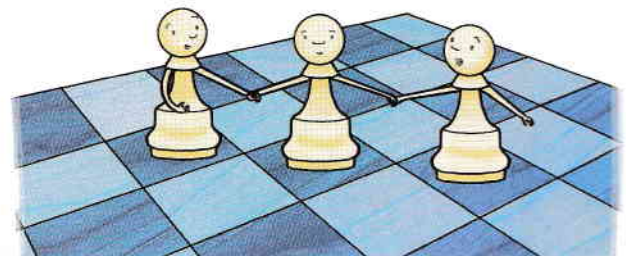
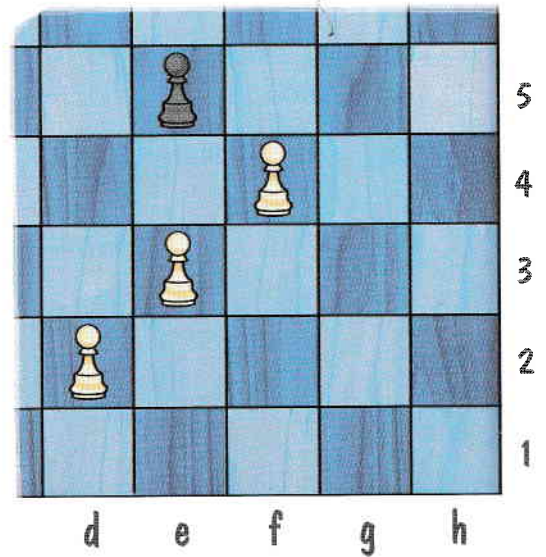
Amintește-ți că pionii pot muta doar un câmp o dată, cu excepția primei lor mutări, când pot muta două câmpuri, dacă dorești (vezi pagina 9).

2

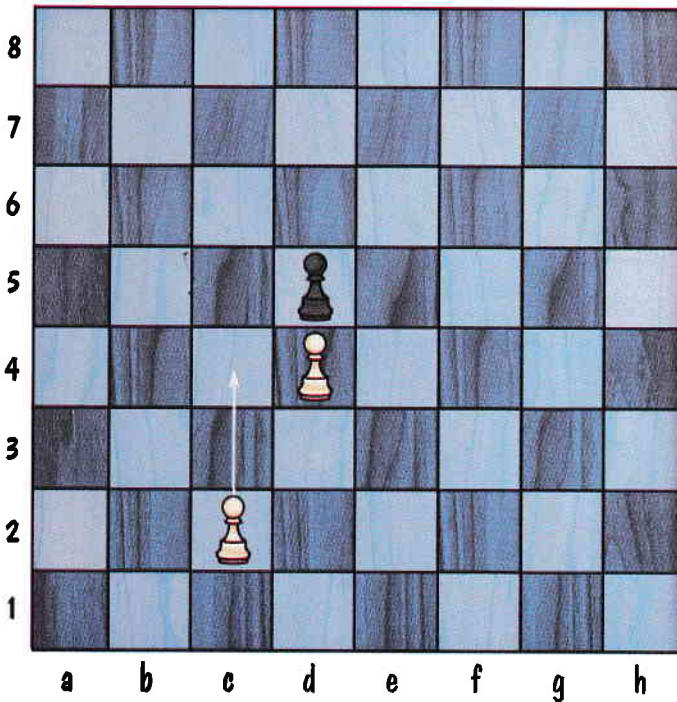
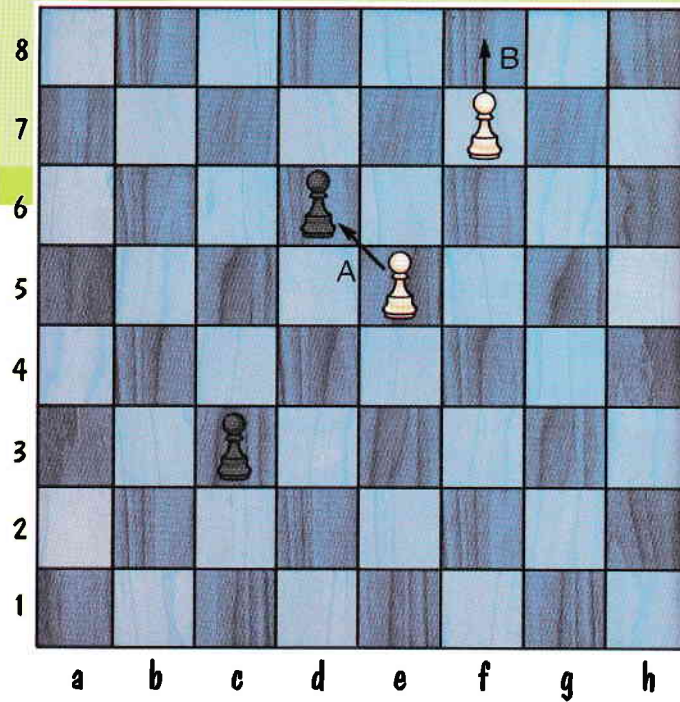
Oricare dintre pionii tăi poate încerca să ajungă în cealaltă jumătate a tablei de joc. Pentru reușită, trebuie să coopereze între ei. Dacă un pion pleacă singur, cu siguranță va fi capturat de echipa adversă.

O modalitate de a-l proteja este aceea de a crea un lanț de pionii plasați unul lângă altul pe diagonală, „ținându-se de mână” și protejându-se reciproc. Atât timp cât pionii pot captura pe diagonală înaintea ei și protejează această diagonală. De exemplu, dacă unul dintre pionii tăi este capturat, pionul vecin va lua pionul adversarului. Vezi cum se apără între ei? Pionul de jos, neprotejat, se numește bază.

3

De exemplu, în această poziție, să spunem că tu joci cu piesele albe. Poți lua un pion (mutarea A) sau poți încerca să muți și să promovezi pionul pe cealaltă jumătate (mutarea B). Ce să faci? Promovează!! Întotdeauna este mai bine să îți crezi o nouă damă decât să capturezi un singur pion. Mai ales că va putea, ulterior, să captureze chiar ea pionul!

4

Amintește-ți că pionii care sunt în confruntare directă sunt blocați, adică nu se pot mișca. Dar, de îndată ce au capturat pe diagonală o piesă, chiar și un pion blocat se poate deplasa! În această diagramă, observă că, dacă muți două câmpuri pionul din c2, el va fi capturat de pionul din d5!

Variante

Odată ce ai făcut acest joc de patru pionii, încearcă cu cinci, apoi cu șase, șapte și, într-un final, cu opt pionii. Mai târziu poți include și regii (pune-i în poziția de start, în câmpurile e1 și e8). Vezi dacă poți câștiga la fel ca într-un joc adevărat de șah – numit finalul jocului.

5

O posibilă problemă pe care o poți întâmpina este atunci când toți pionii sunt blocați. Atunci este remiză! Bate palma cu partenerul și spune-i „Ce joc grozav!”, apoi schimbăți culorile și jucați din nou!

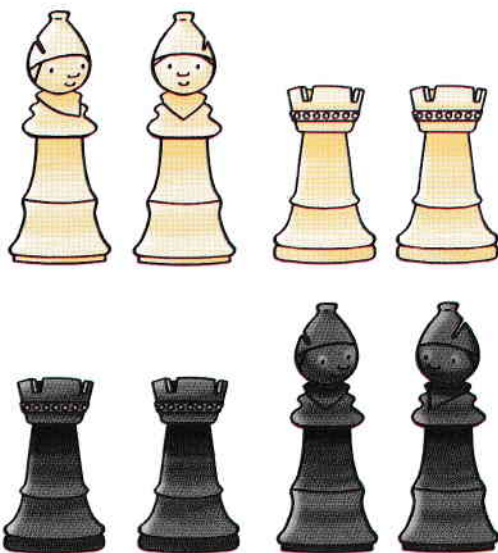
Din diverse motive, începătorii confundă deseori tura cu nebunul. Fiecare are aptitudinile lui proprii, iar acest joc te va ajuta să înveți diferite mutări pe care le fac pe tabla de șah. Scopul acestui joc este să capturezi totul! Primul jucător care reușește să ia toate piesele adversarului câștigă.

Despre activitate

Cele două piese sunt foarte diferite – tura este grăsuță și rotundă, în timp ce nebunul este înalt și subțirel.

Turele mută pe tablă în sus și în jos, dintr-o parte în alta și sunt puțin mai valoroase decât nebunii (vezi paginile 10-11), care se mișcă doar pe diagonală, păstrându-și culoarea de plecare inițială. Ambele piese se pot mișca cât de departe vor și ambele se pot deplasa înapoi.

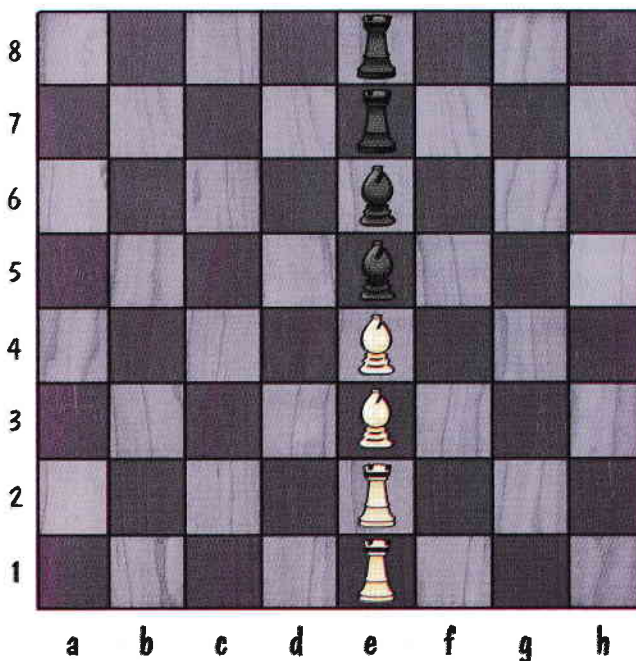
La început pot fi doar doi jucători, dar se pot face și două echipe cu doi jucători care fac cu rândul.

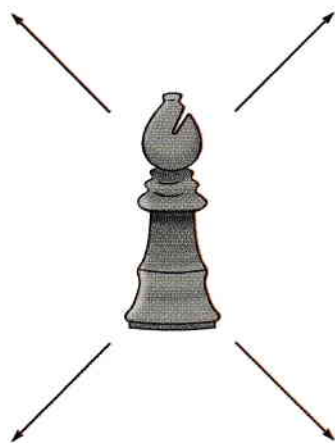
Pentru acest joc, vei avea nevoie doar de două ture și doi nebuni din fiecare culoare.

2

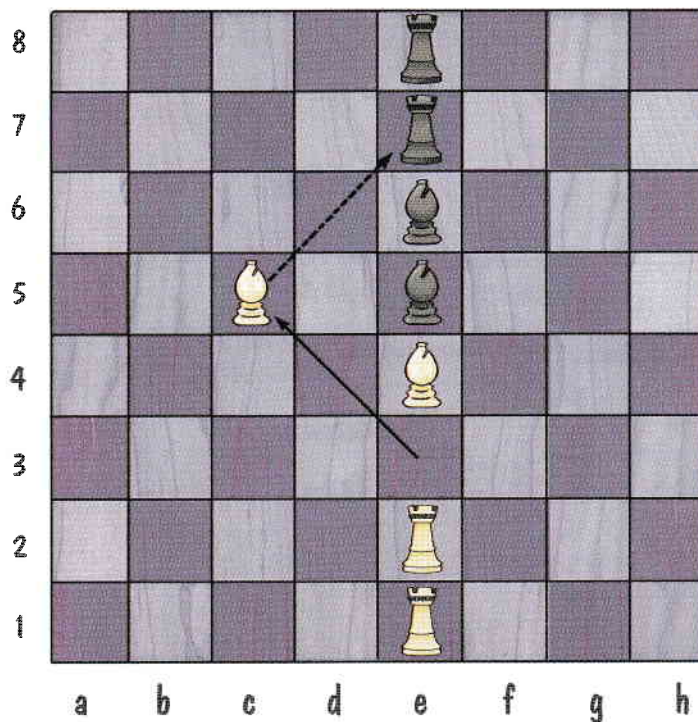
Așază turele albe la e1 și e2, iar nebunii albi la e3 și e4. Așază apoi turele negre la e8 și e7, iar nebunii negri la e6 și e5. Așadar, toți se vor confrunta pe coloana e!

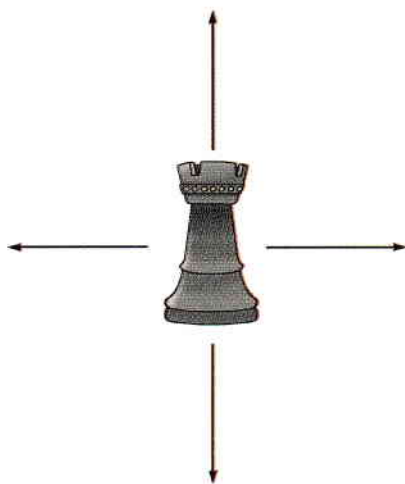
3

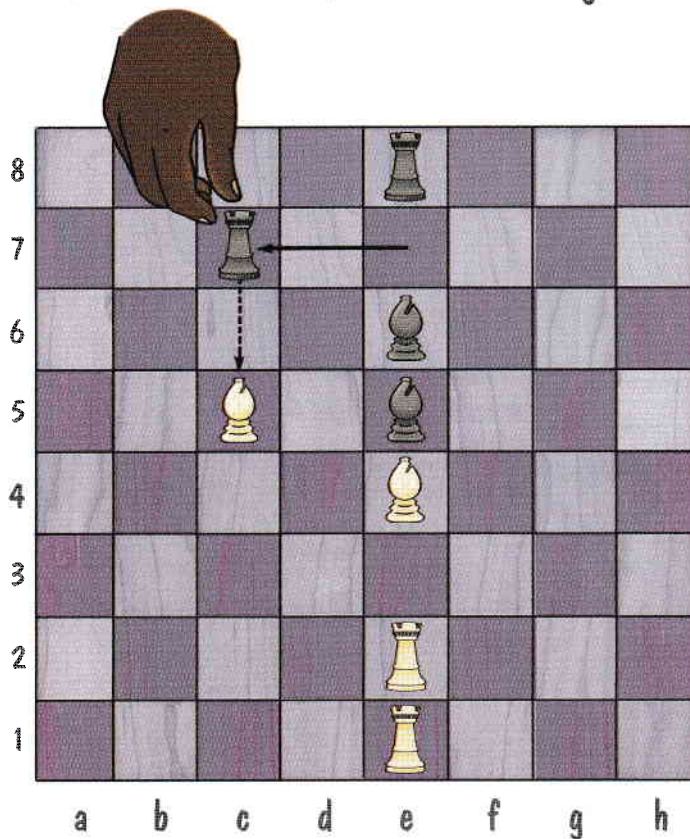
La prima mutare, nimeni nu poate face o captură. Piesele albe pornesc primele la atac! Iată un exemplu de joc cu câteva mutări. Pentru că nebunii se deplasează și atacă pe diagonală, nebunul poate ataca tura neagră de la e7.

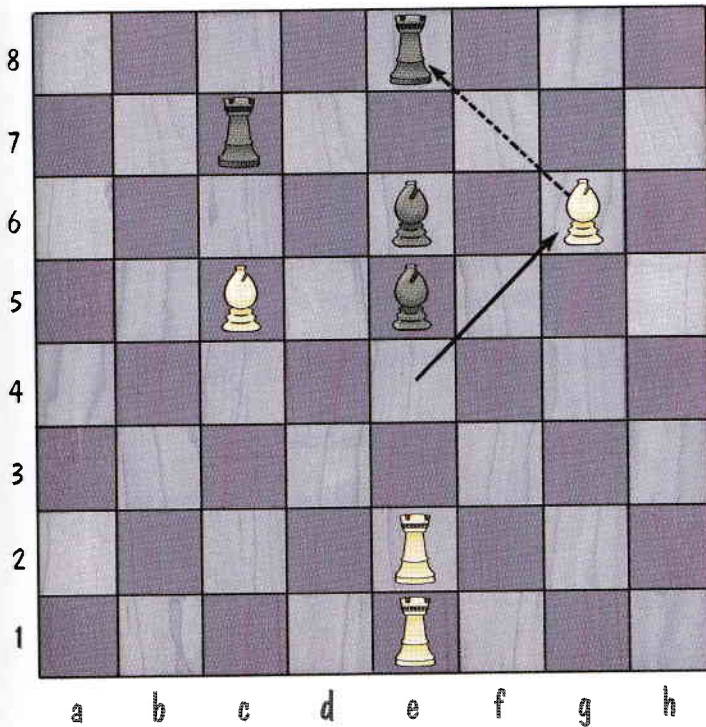

4

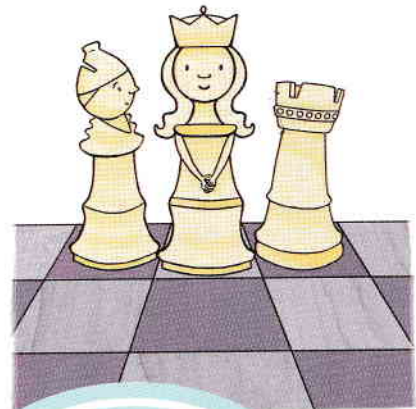
Pentru a-și proteja tura, Negrul o mută la c7, atacând astfel nebunul!

Albul își poate salva nebunul mutându-l din calea turei, dar poate și să mute celălalt nebun pe câmpul g6 astfel încât să poată ataca tura de la e8!

Atunci când joci, fii atent că, odată ce nebunii sunt înlăturați din drum, turele se vor alinia pe coloana e. Dacă va rămâne un singur nebun între acele ture, mare atenție când îl muți!

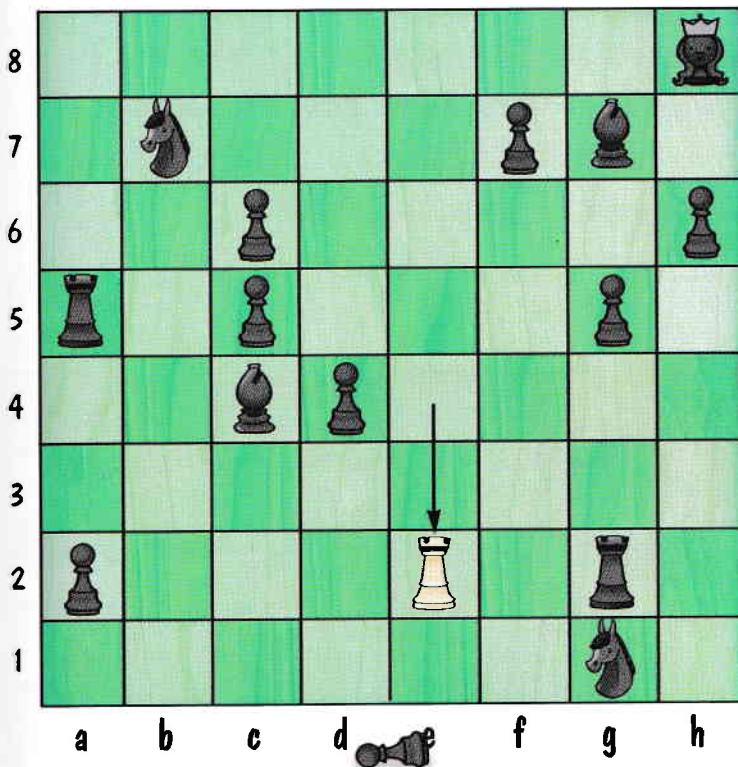
Variante

Jocul poate fi jucat înlocuind o tură din ambele culori cu o damă. Dama este cea mai puternică piesă de pe tablă! În general, jucătorul care își pierde dama pierde jocul. (Bineînțeles, acest lucru nu este valabil mereu, așa că, mai presus de toate, NU renunța niciodată!)

Informație amuzantă

Alături de damă, tura și nebunul sunt piese de cursă lungă deoarece sunt singurele care se pot deplasa pe distanțe lungi dintr-o singură mișcare.

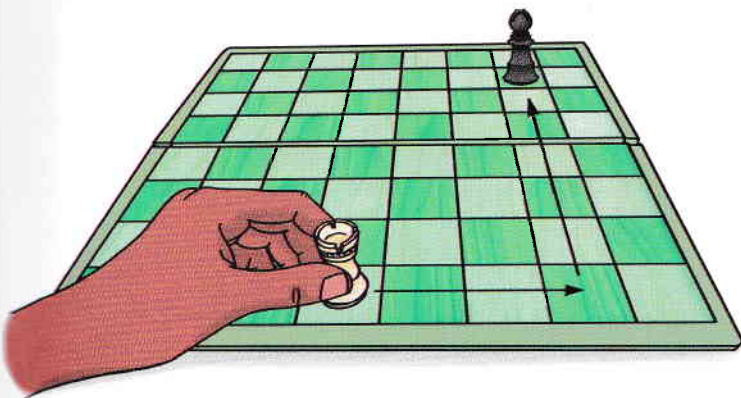

2

Tura-prăjitura este înfometată și dorește să mănânce o piesă (prăjitură) la fiecare mutare. Atenție!

Poți mânca doar o piesă o dată. Ține minte că tura merge înainte, înapoi sau dintr-o parte în alta pe ce distanță dorește, fără să sară peste vreo piesă. Acum să ducem tura de la e4 în jos și să capturăm pionul de la e2!

Deși piesele negre – tura, nebunul și calul – pot ataca tura albă, nu o pot face în acest joc deoarece tura a blocat toate prăjiturelele. Ce piesă urmează să mănânci? Ai la alegere!

3

Dacă ajungi într-un punct în care nu mai poți captura nicio piesă, trebuie să faci un plan. Asta înseamnă că trebuie

să te aliniezi cu acea piesă pentru a o putea captura când îți vine rândul. Asta fac mereu jucătorii adevărați!

Variante

Există o mulțime de variante. Poți juca jocul prăjiturii cu o tură, un nebun, cu dama sau cu regele! Nebunilor le plac clăitele, damele preferă plăcintele, iar caii, înghețata. Dacă joci cu un prieten, poți vedea cine mănâncă mai repede toate piesele. Alege piesele la întâmplare și joacă pe rând rolul de tură-prăjitură!

